

Øre. Nu maa det ikke koste Statskassen noget at afløse denne Tiende ud over, hvad det vilde koste Statskassen, naar han selv blev ved at eje den, altsaa Nul og intet. Men derimod skal den Mand, der har solgt sin Tiende i god Tro, tilskyde det Beløb, som skal betales til den ny Ejer ud over de 18 Gange, som enhver skal betale for at faa sin Tiende afløst, eller med andre Ord, hvis den paagældende Tiendeyder, der har ejet sin Tiende indtil 1. Februar 1902, har solgt den til den gennemsnitlige Pris, f. Eks. det 18-dobbelte af dens aarlige Værdi, saa kommer den ny Tiendeejer til den, der har solgt ham Tienden, og siger: værsø og betal mig 7 Gange Tiendens Værdi tilbage, det kan jeg gøre Krav paa, men jeg kan ikke faa det af Statskassen, fordi Statskassen ikke maa yde mere, end hvis du havde beholdt Tienden selv, nemlig intet. Du skal altsaa tilbagebetale mig de $\frac{7}{25}$. Den, der har solgt sin Tiende, faar altsaa i Stedet for de 18 Gange Tienden, han selv har betalt, kun 11 Gange Tiendens Værdi, Resten maa betales til den, han har solgt Tienden til. Det kan ikke forstaaes eller forklares anderledes. Nu vil jeg dog spørge: er der rimelig Mening i, at vi her lovgive paa den Maade, at vi omstøde en fuldstændig lovlig indgaaet Handel, der er effektueret for Aar og Dag siden? Er det rigtigt og rimeligt, at man vedtager en Lov med tilbagevirkende Kraft paa den Maade, at den kan komme den enkelte Borger i den Grad til Præjudice? Det forekommer mig at være noget, som man ikke ret vel kan forsvare. Jeg ved ikke, om det skulde være muligt for Ordføreren at give denne Bestemmelse en anden Fortolkning end den, jeg giver, for i saa Fald vilde jeg være taknemmelig for at faa Oplysning derom, men jeg synes, at Ordene ere saa klare, at de ikke ret vel kunne forstaaes paa mere end en Maade, og det er den, at en Mand, der i god Tro har solgt sin Tiende siden 1. Februar 1902, skal tilbagebetale det 7-dobbelte af Tiendens Værdi til den Mand, som har købt den af ham. Det er utvivlsomt, at det ikke kan blive anderledes.

Jeg skal derefter blot med et Par Ord vende mig til de af mig som Mindretal stillede Ændringsforslag. Jeg skal gøre det ganske kort, for der er neppe Sandsynlighed for, at det Forslag, vi her behandle, vil faa nogen synderlig anden Skæbne end den, Skattelovene fik, nemlig at det, som forud er aftalt, skal vedtages og intet andet. Jeg har ikke kunnet und-

lade at stille et Ændringsforslag under Nr. 1 i Betænkningen til § 1 angaaende Spørgsmaalet om, hvad der skal forstaaes ved fuld Erstatning til den, der ejer Tienden. Jeg kan lige saa lidt nu som tidligere give et Forslag min Stemme, der gaar ud paa at belaste Statskassen med et saa unødvendig stort Beløb som det, der vil være Tale om, naar Tienden skal afløses med det 25-dobbelte af dens aarlige Værdi. Det forekommer mig, at alt, hvad der er passeret i den sidste Menneskealder i denne Henseende, tyder i den Retning, at dette Beløb, det 25-dobbelte, er aldeles urimelig højt, saa højt, at det ikke kan være forsvareligt at binde Statskassen til at tage Del i Udredelsen af en saadan Betaling. Jeg skal der blot minde om, at for omtrent 30 Aar siden blev der ved privat Initiativ i Folketinget indbragt et Forslag om Afløsning. Det var ganske vist et Forslag, der ikke gik ud paa at gøre det til en Tvang, men at stille Tiendeyderne og Tiendeejerne frit. Dette Forslag gik i Udvalg, og det paagældende Folketingsudvalg, der afgav Betænkning, satte den Gang Afløsningssummen til det 18-dobbelte. Det var den Gang Folketingsudvalgets Anskuelse om, hvad der maatte anses for at være et passende Vederlag for Tienden. Der gik saa 20 Aar, inden der igen for Alvor blev taget fat paa Tanken om Afløsningen af Tienden. Der blev nemlig i Samlingen 1893—94, som det maaske af mange her tilstedeværende Medlemmer erindres, af det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) indbragt et Forslag til Lov om en Tvangs-afløsning af Tienden, der gik ud paa at ansætte Afløsningssummen til det 20-dobbelte, men paa den Maade, at deri var indbefattet Tiendeskatten, saaledes at den skulde kapitaliseres og fradrages det kapitaliserede Beløb af Tiendens Værdi, saaledes altsaa, at den paagældende Tiendeejer fik ikke Vederlag for mere end det 20-dobbelte med Fradrag af Skatten, altsaa ca. eller knapt 19 Gange. Dernæst blev der den Gang foreslaaet, at Tiendeejerne skulde modtage Betalingen i $3\frac{1}{2}$ pCts kongelige Obligationer, hvis Kurs paa det Tidspunkt var 94 à 95. Det Tab altsaa, som Tiendeejerne vilde lide paa Grund af Obligationernes Kurs, var omtrent lige én Gang Tienden. Ergo fik Tiendeejerne efter dette Lovforslag omtrent nøjagtig 18 Gange Tiendens Værdi. Det blev af den ærede Forslagsstiller anset for et passende Vederlag, og det var det rimeligvis ogsaa. Nu senest vil det ses af den af Landstin-